

Evidenční číslo interpelace:

Interpelace

poslance Radka Holomčíka

ve věci:

postup MŽP v kauze těžby štěrkopísku u obce Moravský Písek

na

**Richarda Brabce
ministra životního prostředí**

Datum: 7. srpna 2019

Vážený pan

Mgr. Richard Brabec

Ministr životního prostředí

Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 1442/65
100 10 Praha 10-Vršovice

Prostřednictvím:

Předsedy PSP ČR
Radka Vondráčka
Poslanecká sněmovna
Sněmovní 4
118 26 Praha - Malá Strana

Radek Holomčík

Parlament České republiky
Poslanecká sněmovna
Sněmovní 4
118 26 Praha 1 - Malá Strana

holomcikr@psp.cz

**Interpelace na ministra zemědělství ve věci postupu státního podniku Lesy ČR
vůči insolventním dlužníkům**

Praha 7. srpna 2019

Vážený pane ministře,

v souladu s ustanovením článku 53 Ústavy České republiky a podle § 112 zákona č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky se na Vás jako poslanec Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky zvolený za Českou pirátskou stranu obracím s touto interpelací.

Dovoluji si Vás oslovit v souvislosti se záměrem osoby jménem František Jampílek (narozen 2.3.1967) či jím ovládané společnosti České štěrkopísky spol, s.r.o. (IČ 27584534) těžit štěrkopísek u obce Uherský Ostroh (poblíž obcí Moravský Písek a Veselá nad Moravou), a to bez ohledu na expertní stanoviska varující před nevratnými škodami, silnými riziky ve vztahu k vodárenské infrastruktuře, ekologickým dopadům a nestandardním okolnostem.

Podrobně jsem vyhodnotil veškeré okolnosti zmíněného případu. Prostudoval jsem analýzy^{1 2}, které zpracovali experti na hydrogeologii a modelování proudění podzemních vod – RNDr. Josef V. Datel, Ph.D. Ing. Jan Uhlík, Ph.D. či Ing. Zdeněk Vacek. Důležité je podotknout, že tyto posudky a expertní stanoviska doprovázely celý proces EIA a je zcela nepochopitelné, že nebyly patřičně zohledněné. Znalecký posudek společnosti GEO test, a.s. z března 2017³ pak potvrdil všechny tyto dříve prezentované analýzy. Opět tedy dokládá, že touto těžbou štěrkopísku dojde k trvalému poškození zdroje pitné vody Bzenec komplex pro více než 130 tisíc obyvatel. Na tomto území se sice nachází ložisko štěrkopísku č. 3012200 na ploše asi 50 ha a se zásobami přibližně 6 791 tisíc m³, nicméně skutečný veřejný zájem musí být sledován na prvním místě. Tento zdroj pitné vody má totiž jednoznačně strategický význam, a naopak materiál Ministerstva průmyslu a obchodu „*Těžba nerostných surovin v České republice 2013–2017, Výsledky resortních statistických zjišťování*“ dokládá, že těžba štěrkopísku na území České republiky je stabilní.

Toto území je obzvlášť ohroženo klimatickou změnou a v období sucha v letech 2015–2018 bylo nezbytné situaci řešit nouzovým zásobováním obcí pitnou vodou. Zkrátka roční výpar z volné vodní hladiny běžně převyšuje roční srážkový normál. Vy sám jste potvrdil, že nejhorší je situace na Jižní Moravě.⁴ V současné chvíli lze mít proto důvodné podezření o zákonitosti povolovacího procesu v této kauze.

Tuto interpelaci směřuji na Vás proto, že tento případ posuzujete coby ministr na základě výsledku rozkladové komise z pozice odvolacího orgánu EIA a MŽP k této

¹ https://www.vak-hod.cz/vak/informujeme/petice/35_1%20Argumentacni-manual-Bzenec-FINAL3spodpisem.pdf

² https://www.vak-hod.cz/vak/informujeme/petice/16_2015_PosudekBzenec.pdf

³ https://www.vak-hod.cz/vak/informujeme/petice/33_geotest_posudek.pdf

⁴ https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/brabec-rozhovor-sucho-hospodareni-s-vodou-pole-sady-ministerstvo-zivotniho-prostredi.A180802_093844_domaci_lre

věci vydávalo stanoviska, dále z hlediska vodohospodářských zájmů případ posuzuje rovněž MŽP OVSS Olomouc a dokonce státní tajemník MŽP v první polovině tohoto roku posuzoval podnět k prošetření plnění povinností státního zaměstnance a představeného.

Dovolím si připomenout „Stanovisko odboru ochrany vod Ministerstva životního prostředí k záměru „Uherský Ostroh – Těžba štěrkopísku“ ze dne 10. 1. 2007, ve kterém byl uveden závěr, že „na základě předložených podmínek, které se musí dodržet na ochranu povrchové a podzemní vody v oblasti těžby a úpravy štěrkopísku v Uherské Ostrohu, odbor ochrany vod Ministerstva životního prostředí nedoporučuje tento záměr realizovat.“ Tehdejší posuzování záměr se od současného vůbec nelišil a Vaše ministerstvo doposud nevysvětlilo, co způsobilo tento názorový obrat.

Jsem navíc přesvědčen, že v této kauze je porušován § 13 zákona č. 17/1992 o životním prostředí, kde je uvedeno základní pravidlo ochrany životního prostředí – tedy princip předběžné opatrnosti, jehož obsahem je, že *„pokud lze se zřetelem ke všem okolnostem předpokládat, že hrozí nebezpečí nevratného nebo závažného poškození životního prostředí, nesmí být pochybnost o tom, že k takovému poškození skutečně dojde, důvodem pro odklad opatření, jež mají poškození zabránit.“*

Mám oprávněné obavy z porušování řady zákonných povinností – § 2 zákona č. 17/1992 o životním prostředí uvádí, že voda je jednou ze složek životního prostředí a v § 12 se tento zákon zabývá ohrožením zdraví lidí, a proto platí právo člověka přetvářet přírodu v souladu s principem trvalého udržitelného rozvoje, který je v tomto zákoně definován jako *„rozvoj, který současným i budoucím generacím zachovává možnost uspokojovat jejich základní životní potřeby.“*

Dovolte mi v této věci položit několik otázek:

1. Do roku 2017 se proces EIA opíral o hydrogeologickou studii Aguatestu a další „údajně nadstandardní“ posudek AQD-envitestu, které vycházely z nesprávného závěru, že řeka Nová Morava tvoří bariéru mezi zdrojem pitné vody a samotnou těžbou. Naštěstí světlo do tohoto případu přinesl expertní posudek GEO test, a.s., který podrobně popisuje trvalé poškození zdroje pitné vody v případě těžby štěrkopísky u obce Uherský Ostroh. Tento posudek na straně 27 například uvádí: „Těžební jáma s jezerem po těžbě štěrkopísku může opravdu mít negativní vliv na vodní zdroje Bzenec. Výše rizika podle námi stanovených kritérií je velmi vysoká a může vést ve svém důsledku k likvidaci vodních zdrojů Bzenec. (...) Opatření navržená v podmínkách souhlasného stanoviska Ministerstva životního prostředí při těžbě štěrkopísku v k.ú. Uherský Ostroh jsou nerealizovatelná či realizovatelná se

značnými obtížemi. Opatření po dotěžení štěrkopísku a po vzniku těžebního jezera nejsou vůbec řešena.“ MŽP je od samého začátku upozorňováno na to, že pracuje s vadnými daty – například ze strany experta Ing. Zdeňka Vacka. Na tento zásadní problém upozorňoval rovněž Vodoprávní úřad Městského úřadu Veselí nad Moravou.

DOTAZ 1: Jakým způsobem Ministerstvo životního prostředí promítlo expertní posudky a analýzy RNDr. Josefa V. Datla, Ph.D. Ing. Jana Uhlíka, Ph.D. či Ing. Zdeňka Vacka či nakonec i posudek společnosti GEO test, a.s.?

2. Mnohokrát jste sám osobně uvedl, že problém sucha je nejhorší na Jižní Moravě. Stanovisko EIA přitom tuto změnu poměrů na dotčeném území vůbec nezohledňuje.

DOTAZ 2: Proč tedy Ministerstvo životního prostředí nezohlednilo do stanoviska EIA závažné problémy spjaté se suchem?

3. V § 13 zákona č. 17/1992, o životním prostředí je uveden princip předběžné opatrnosti.

DOTAZ 3: Jakým způsobem Ministerstvo životního prostředí zohlednilo princip předběžné opatrnosti do svých stanovisek?

4. Dne 26.6.2017 byl mezi dvěma společnostmi z koncernu Agrofert (Agropodnik Domažlice, a.s. a AGP beton, s.r.o.) podepsán projekt o rozdělení společnosti s rozhodným dnem k 1.1.2017. Konkrétně tedy část majetku společnosti Agropodnik Domažlice, a.s. z koncernu Agrofert byla vyčleněna a tento majetek se sloučil se společností AGP beton, s.r.o. rovněž z koncernu Agrofert. Tento odštěpený majetek nebyl přitom oceněn posudkem znalce. Aktiva společnosti AGP beton, s.r.o. se z hodnoty 182 tisíc Kč k poslednímu dni roku 2016 změnily na cca 60 milionů Kč k poslednímu dni roku 2017. Vyvrcholením této transakce byl prodej společnosti AGP beton, s.r.o. společnosti České štěrkopísky, spol. s.r.o. ovládané Františkem Jampílkem k 15.9.2017. Od té doby společnost AGP Beton, s.r.o. ovládaná Františkem Jampílkem sídlí v budově, kterou vlastní společnost z koncernu Agrofert, a tedy je nepochybné, že František Jampílek je tímto úzce provázán právě s koncernem Agrofert. Lze mít proto oprávněné obavy, zdali František Jampílek nemá nadstandardní vztahy s premiérem Andrejem Babišem, který dle našeho právního názoru dále ovládá koncern Agrofert.

DOTAZ 4: Mohl byste prosím garantovat a prokázat nezávislost postupu MŽP v této věci?

5. Dovolím si připojit se k těm, kteří již Vás vyzvali k uspořádání veřejné oponentury ve věci posouzení relevantnosti a odbornosti hydrogeologických posudků a matematických modelů, které byly v tomto případě zpracovány. Řada expertů totiž dokládá, že proces EIA byl ze strany žadatele i posuzujícího MŽP opřen o špatný

model RNDr. Koppové, který je zpracovaný na základě nepravdivých vstupních informací. Možná, že považujete za nekomfortní uznat tuto chybu ministerstva, nicméně pořád ještě je čas a řídit se zákonem je Vaše povinnost. Později již může být učiněna nenávratná škoda.

DOTAZ 5: Umožníte veřejnou oponenturu posudků, které v tomto případě byly zpracovány?

6. Dle uznávaného hydrogeologa Ing. Jana Uhlíka Ph. D. by v případě těžby štěrkopísku v této oblasti došlo „jednoznačně ke zvýšení rizik kontaminace podzemní vody v blízkém vodním zdroji Bzenec. Ochrana vody je ze zákona veřejným zájmem a v souladu s proklamovanou politikou vlády by ochrana podzemní vody jednoznačně měla být nadřazena zájmům soukromým.“⁵

DOTAZ 6: Popište prosím, jakým způsobem zohlednilo Ministerstvo životního prostředí skutečný veřejný zájem.

7. Stanovisko České geologické služby spadající pod Ministerstvo životního prostředí z roku 2017 k tomuto případu konstatuje: „Bez výhrad lze přijmout konstatování mimořádného strategického významu jímacích území Bzenec, jejichž případné negativní ovlivnění plánovanou těžbou je zcela nepřípustné. Odtěžení stropního izolátoru povodňových hlín a odkrytí hladiny podzemní vody je nevratný proces, který závažnou mírou zvyšuje zranitelnosti hydrogeologického kolektoru, na nějž jsou vázány významné vodní zdroje, a snižuje možnosti jeho ochrany.“⁶ Jednotlivá stanoviska České geologické služby z roku 2017 jsou k dispozici zde⁷ či zde⁸ a je zde podrobně popsán jasný závěr, že těžba štěrkopísku je pro zdejší zdroj pitné vody nepřiměřeným rizikem a vážnou hrozbou.

DOTAZ 7: Jakým způsobem jste do svého rozhodování promítli tato odborná stanoviska? Proč tato stanoviska nebyla po jejich vyhotovení prezentovaná ze strany MŽP?

8. Dle zveřejněných informací se Ministerstvo životního prostředí v roce 2007 vyjádřilo negativně k těžbě štěrkopísku v předmětné lokalitě slovy: „Na základě předložených podmínek, které se musí dodržet na ochranu povrchové a podzemní vody v oblasti těžby a úpravy štěrkopísku v Uherském Ostrohu, odbor ochrany vod

⁵ <https://www.televizeseznam.cz/video/adost/voda-v-ohrozeni-co-budeme-jednou-pit-kdo-a-proc-nas-o-vodu-pripravuje-199777>

⁶ <https://www.televizeseznam.cz/video/adost/voda-v-ohrozeni-co-budeme-jednou-pit-kdo-a-proc-nas-o-vodu-pripravuje-199777>

⁷ https://www.vak-hod.cz/vak/informujeme/petice/45_1_cgs_2909_2017.pdf

⁸ https://www.vak-hod.cz/vak/informujeme/petice/45_2_cgs_1310_2017.pdf

Ministerstva životního prostředí nedoporučuje tento záměr realizovat.“ Ovšem v roce 2008 stejný odbor uvedl: „Odbor ochrany vod s předloženým záměrem souhlasí.“⁹

DOTAZ 8: Jaké jsou příčiny toho, že Ministerstvo životního prostředí během jednoho roku zcela otočilo svůj postoj k těžbě štěrkopísku na tomto území?

9. Starostka Uherského Ostrohu Hana Příleská sdělila Televizi Seznam, že během osobního setkání mezi Vámi a starosty v Uherském Ostrohu jste údajně sdělil, že lepší ochrana pitné vody je tehdy, pokud je voda otevřená, než když zůstane v podzemí.

DOTAZ 9: Skutečně jste sdělil na setkání s paní starostkou Uherského Ostrohu, že lepší ochrana vody je tehdy, když je „otevřená“?

Děkuji za Váš čas věnovaný zpracování odpovědi,

S pozdravem

Radek Holomčík
poslanec PSP ČR

⁹ <https://www.televizeznam.cz/video/adost/voda-v-ohrozeni-co-budeme-jednou-pit-kdo-a-proc-nas-o-vodu-pripravuje-199777>